

Zápis ze zasedání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany

čtvrtek 31.10.2017 od 15 h v tiskovém sálu

Přítomné členky a členové VVZPO

Petr Běhunek (NRZP ČR), Jan Chvojka (MLP), Václav Krása (NRZP ČR), Jiří Morávek (NRZP ČR), Martina Novotná (MZ), Svatopluk Pohořelý (MŠMT), Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Karel Rychtář (AZZP ČR), Jan Uherka (NRZP ČR), Jiří Vencel (NRZP ČR)

Nepřítomné členky a členové VVZPO

Klára Dostálová (MMR), Milan Feranec (MD), Zuzana Jentschke Stöcklová (MPSV), Jiří Kaucký (MV), Jiří Koliba (MPO), Miloslav Ludvík (MZ), Michaela Marksová (MPSV), Anna Matoušková (MK), Petr Pavelek (MF), Bohuslav Sobotka (předseda VVZPO), Stanislav Štech (MŠMT)

Zástupci omluvených členů a členek VVZPO

Marie Bílková (MF), Martina Horčíčková (MV), Jiří Klíma (MMR), Ladislav Němec (MD), František Nestával (MPO), Iva Matějková (MK), David Pospíšil (MPSV), Roman Prymula (MZ), Jiří Vaňásek (MPSV)

Sekretariát VVZPO

Natalie Born, Petra Nováková, Markéta Skalská, Olga Vlastová

Hosté

Andrea Baršová (ÚV ČR), Lenka Čechová (Svaz průmyslu a dopravy), Pavel Hříbek (Evropský institut pro udržitelný rozvoj), Romana Jakešová (VOP), Blanka Kavková (MZ), Michal Rada (ÚV ČR), Dagmar Radová (ÚV ČR), Alena Schillerová (MF), Radek Suda (MPSV), Martin Šabo (MF), Martina Štěpánková (ÚV ČR), Alena Tomášková (MZ), Jarmila Vocetková (GŘ), Rudolf Volejník (SONS), Jan Zapletal (MZ)

Informace k usnášeníschopnosti

K dnešnímu dni má Výbor 21 členů. VVZPO je usnášeníschopný při účasti nadpoloviční počtu členů a členek, tj. 11. Při zahájení zasedání bylo přítomno 10 členů a členek. Výbor tedy při tomto zasedání usnášení schopný nebyl.

Jednání zahájil a řídil výkonný místopředseda VVZPO Jan Chvojka.

Jan Chvojka úvodem přivítal účastníky jednání a omluvil nepřítomné členy a členky VVZPO. Informoval, že oproti programu zaslanému s pozvánkou přibyl z podnětu Národní rady osob se zdravotním postižením bod č. 2 *Dotace Ministerstva zdravotnictví v programech na podporu osob se zdravotním postižením na rok 2018*. Dále vznesl dotaz, zda někdo navrhuje změnu programu. Změny navrženy nebyly.

Program:

1. *Nejasnosti při vypořádávání spoluúčasti ze strany pacientů při úhradě zdravotnických prostředků,*
2. *Dotace Ministerstva zdravotnictví v programech na podporu osob se zdravotním postižením na rok 2018,*

3. *Zpřístupnění webové aplikace Elektronická evidence tržeb a Daňového portálu,*
4. *Příprava a realizace monitorování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením,*
5. *Příprava a realizace projektu MPSV ke zlepšení zaměstnávání lidí se zdravotním postižením,*
6. *Dostupnost osobních vozidel upravitelných pro řidiče na elektrickém vozíku,*
7. *Informace o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením – statutární města,*
8. *Informace o realizaci projektu Euroklíč,*
9. *Informace o naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny v roce 2016,*
10. *Různé.*

1. Nejasnosti při vypořádávání spoluúčasti ze strany pacientů při úhradě zdravotnických prostředků

S prvním bodem seznámil členy a členky VVZPO předseda Národní rady osob se zdravotním postižením Václav Krása.

Problém finanční spoluúčasti při úhradě zdravotnických prostředků trvá již delší dobu. Jedná se o zdravotnické prostředky, které pojišťovny pojištěnci zapůjčují, přitom ale uhradí pouze část finančních nákladů na tyto prostředky, pojištěnec v některých případech hradí i více než polovinu pořizovací částky. Po uplynutí doby upotřebitelnosti by proto bylo logické, aby se prostředek převedl do vlastnictví pojištěnce, především tehdy, pokud hradil prostředek více než z poloviny. NRZP se domnívá, že tato situace odporuje občanskému zákoníku. S MZ je tento problém v současné době řešen. NRZP doufá, že tento stav bude vyřešen v rámci novely zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Na jednání VVZPO bylo toto téma představeno proto, aby bylo povědomí o tomto problému a v rámci úpravy dotčených právních předpisů došlo k vyřešení situace.

Roman Prymula dále uvedl, že současná právní úprava není příliš vhodná. Ministerstvo bude pracovat na tom, aby úprava byla akceptovatelná pro obě strany, tedy pojišťovny i pojištěnce. Novela bude připravena také v reakci na stanovisko Ústavního soudu (Pl. ÚS 3/15) ze dne 07.06.2017, který se tímto problémem rovněž zabýval. Současná úhradová regulace probíhá na základě zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Tento zákon v příloze č. 3 stanovuje, které prostředky jsou a které nejsou hrazené, včetně maximální výše a podmínek úhrady.

Tento zákon neřeší problematiku cirkulujících zdravotnických prostředků. Cirkulace je řešena na základě „Smlouvy o vydávání, koupi a provádění cirkulace zdravotnických prostředků“ uzavřenou mezi zdravotní pojišťovnou a smluvním dodavatelem, a „Smlouvy o výpůjčce“ uzavřenou prostřednictvím smluvního dodavatele s pojištěncem. Ve Smlouvě jsou pak specifikovány veškeré podmínky cirkulace zdravotnických prostředků.

Ministerstvo se tímto problémem zabývá a bude řešit situaci prostřednictvím novely zákona o veřejném zdravotním pojištění tak, aby byla hotová do konce roku 2018.

K tomuto bodu nebyla vedena rozprava.

Usnesení nebylo přijímáno, protože VVZPO nebyl usnášení schopný.

2. Dotace Ministerstva zdravotnictví v programech na podporu osob se zdravotním postižením na rok 2018

Úvodní slovo přednesl Václav Krása.

NRZP byla kontaktována několika jejími členskými organizacemi, které poskytují služby lidem se zdravotním postižením a které část svých výdajů hradí pomocí dotačních programů MZ. Jedná se o programy: Program grantové podpory, Program vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením, Program NNO působící v oblasti zdravotnictví včetně paliativní a hospicové péče. Podle informací, které byly těmito organizacemi poskytnuty, měly finanční prostředky vynaložené na tyto dotační programy poklesnout až o 50 %. NRZP považuje za důležité, aby tyto programy zůstaly zachovány, jejich prostřednictvím je financována edukační a informační činnost, vydávání různých publikací a videí o tom, jak se mají lidé, kteří trpí konkrétní nemocí, chovat, jak rozpoznají příznaky nemoci a podobně. Pokud by došlo k dramatickému poklesu dotací pro tyto organizace, mohlo by to vést k jejich likvidaci a tím i k ukončení poskytování služeb. Velmi problematické je toto snížení i s ohledem na současný hospodářský růst a zvyšování výběru daní. Financování těchto dotačních programů by mělo být zachováno alespoň ve stávající míře. Podle posledních informací se situace stabilizovala a problém by měl být vyřešen, přesto Václav Krása požádal o potvrzení této informace.

Roman Prymula uvedl, že situace byla v určité době opravdu takto nepříznivá. Na základě fixovaného schodku rozpočtu muselo MZ přikročit k dramatickým škrtům. Při plošné alokaci částky docházelo ke snížení dotací na téměř 50 %. V mezidobí však v rámci relokací a navýšení rozpočtu MZ došlo k navýšení původní částky. Výsledkem je, že v současné době dochází k reálnému poklesu, který ale dosahuje částky menší než 5 %. Tyto dotační programy budou tedy zachovány v podobné míře jako dosud.

Rozprava:

Václav Krása poděkoval, že byl problém vyřešen, protože organizace byly velmi znepokojené. Navrhnul, aby tento bod byl přenesen na další jednání s informací o tom, jaké bylo konečné řešení této situace.

Bod byl určen pro informaci.

3. Zpřístupnění webové aplikace Elektronická evidence tržeb a Daňového portálu

S provedenými opatřeními seznámila přítomné náměstkyně ministra financí Alena Schillerová.

MF a Generální finanční ředitelství ve spolupráci se SONS a NRZP v letních měsících pracovaly na zpřístupnění těchto portálů. Dodavatelská firma a finanční správa zapracovaly vznesené požadavky a následně bylo provedeno testování. Ze 41 bodů přístupnosti, které byly vytipovány

jako potřebné k vyřešení, je jich 39 v současnosti splněno. Aplikace EET je tedy až na drobné detaily zpřístupněna lidem se zrakovým postižením. Jeden bod vyžaduje větší zásah do Daňového portálu, nevztahuje ale přímo k aplikaci EET a bude odstraněn v průběhu listopadu 2017. Daňový portál byl zpřístupněn jako celek, je tedy přístupný i pro další účely, které se týkají daňových povinností. Posledním přetrvávajícím problémem je náhrada dosavadní nevhodné CAPTCHA. Dle finanční správy je stávající řešení jediné možné, MF se proto obrátilo na MV s žádostí o návrh řešení této situace. Odbor hlavního architekta navrhl, aby řešení bylo jednotné v rámci celé veřejné správy. Proto byl vznesen dotaz na odbor e-gouvernementu, jak situaci řešit. Licence je v řešení České pošty, MV zvažuje její odkoupení a poskytnutí všem orgánům veřejné správy.

Návrh nařízení vlády, kterým budou OSVČ s těžkým zrakovým postižením vyřazeny z evidence tržeb, byl předložen vládě k projednání. Nařízení je zařazeno na program jednání dne 6. listopadu 2017. Evidence tržeb těchto osob bude povinná, jakmile bude zajištěna dostupnost přístupných technických zařízení pro evidenci tržeb, kterou MF průběžně monitoruje. Alena Schillerová závěrem poděkovala SONS a NRZP za velmi přínosnou spolupráci na zajištění přístupnosti EET a Daňového portálu.

Rozprava:

Václav Krása vznesl dotaz, proč bylo dvakrát přerušeno projednávání tohoto nařízení vlády a zda jsou problémy s jeho projednáváním vyřešeny.

Jan Chvojka odpověděl, že důvodem byla diskuse ohledně vynětí vánočního prodeje kaprů z evidence tržeb.

Alena Schillerová reagovala, že bylo uloženo vypracovat analýzu týkající se vánočního prodeje kaprů, což je hotovo. Odložení projednání nařízení vlády se nedotkne OSVČ s těžkým zrakovým postižením, protože tyto osoby spadají do třetí vlny, která proběhne až v březnu 2018.

Bod byl určen pro informaci.

4. Příprava a realizace monitorování Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

Úvodní slovo přednesla k tomuto bodu zástupkyně kanceláře veřejné ochránkyně práv Romana Jakešová.

Novou působností veřejné ochránkyně práv je funkce monitorovacího orgánu pro práva osob se zdravotním postižením ve smyslu článku 33 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Pro plnění úkolů bude ochránkyně vycházet z § 21c zákona o veřejném ochránci práv. Věnovat se tedy bude podpoře naplňování práv osob se zdravotním postižením a navrhování opatření směřující k jejich ochraně, provádění výzkumů a vydávání doporučení k otázkám souvisejícím s naplňováním práv osob se zdravotním postižením.

Personálně bude tyto úkoly plnit samostatné oddělení, jehož členy budou zejména právníci se znalostí dotčené problematiky, dále také sociologové, speciální pedagogové a sociální pracovníci.

Do konce roku 2017 budou hotovy přípravy pro vykonávání této nové funkce. Kancelář proto prošla auditem přístupnosti a bezbariérovosti tak, aby byla zajištěna a zlepšena přístupnost jak budovy, tak zveřejňování informací. Většina vydaných zpráv bude převedena do easy-to-read formy, webové stránky budou splňovat kritéria blind friendly webu, většina tiskových zpráv bude titulkována nebo přeložena do českého znakového jazyka. Všichni pracovníci kanceláře procházejí proškolením v oblasti komunikace s osobami se zdravotním postižením.

Ochránkyně dále plánuje setkání v rámci všech krajů se zástupci osob se zdravotním postižením, NNO a dalšími subjekty, které participují na ochraně práv osob se zdravotním postižením. V rámci těchto jednání bude představena nová působnost, budou zjišťována očekávání ohledně této nové působnosti, měl by být položen základ pro budoucí spolupráci a získány nominace odborníků do poradního orgánu, ve kterém by měli zasedat právě zástupci těchto organizací. Rovněž dojde ke zhodnocení stávajícího stavu práv lidí se zdravotním postižením tak, jak jsou zakotvena v Úmluvě o právech osob se zdravotním postižením, ze kterého se pak bude vycházet v přípravě plánu činnosti monitorovacího orgánu.

Rozprava:

Václav Krása požádal, aby tento bod byl zařazen na program dalšího jednání VVZPO, kdy již bude činnost probíhat a také bude ustanoven poradní orgán. Členové a členky VVZPO by proto měli být informováni o dalším postupu.

Bod byl určen pro informaci.

5. Příprava a realizace projektu MPSV ke zlepšení zaměstnávání lidí se zdravotním postižením

S bodem seznámil členy a členky VVZPO náměstek pro sekci zaměstnanosti a nepojistných sociálních dávek Jiří Vaňásek.

Projekt „Rozvoj systému podpory zaměstnávání OZP na volném trhu práce“ realizuje Úřad práce ČR od června letošního roku, a to na základě závěrů pracovní skupiny MPSV k podpoře zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Některé závěry této pracovní skupiny jsou také zformulovány do legislativních opatření. V rámci projektu bylo reagováno také na závěr NKÚ, který kontroloval poskytování podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením. Kritizována byla nedostatečná podpora volného trhu práce. Projekt také reaguje na současnou situaci evidence nezaměstnaných osob se zdravotním postižením, kterých je více než 40 tisíc, ač je velký počet volných pracovních míst.

V rámci projektu má dojít k posílení kapacit Úřadu práce ČR, mají vzniknout specializované týmy, které by se věnovaly pouze oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, tedy poradenství, spolupráci se zaměstnavateli a koučinku k udržení zaměstnání. Z plánovaných 100 pracovních míst je obsazena jedna třetina. Probíhají školení zaměstnanců Úřadu práce ČR. Konkrétnější informace je MPSV schopno podat na dalším zasedání VVZPO, až bude projekt více rozběhnutý.

K tomuto bodu nebyla vedena rozprava.

Bod byl určen pro informaci.

6. Dostupnost osobních vozidel upravitelných pro řidiče na elektrickém vozíku

Podrobnosti k tomuto bodu sdělil za MPO František Nestával.

MPO připravilo přehled všech firem, které se zabývají bezbariérovou úpravou osobních vozidel. V podkladech na jednání byl dodán kompletní přehled těchto firem. MPO nemůže nijak zasahovat do výrobního programu firem, které vyrábějí osobní automobily tak, aby byly vyráběny jiné typy aut. MD poskytuje informace ohledně homologace aut v případě, kdy by si kdokoli chtěl do ČR přivést automobil ze zahraničí. Všechny právní předpisy, které se týkají úpravy osobních aut, byly rovněž součástí zaslaných podkladů. Nejčastěji provádí úpravy na ruční ovládání automobilu. V ČR působí firma Elbee, která vyrábí vozidla pro řidiče na vozíku, kteří mohou do auta přímo zajet. Je možné se vždy dotázat výrobce, zda by bylo možné automobil vyrobit či upravit dle požadavků zákazníka. Závěrem je možné konstatovat, že vozidla upravená pro lidi se zdravotním postižením, ať už jsou řidiči či spolucestujícími, je možné pořídit.

Jiří Vaňásek dále za MPSV uvedl, že v současné době je možné vyplatit příspěvek na pořízení motorového vozidla do výše maximální částky 200 tis. Kč. Podmínky jeho přidělení se týkají četnosti dopravy, příjmu a sociálních poměrů žadatele o příspěvek. Na základě poslaneckého návrhu byl novelizován zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů. Maximální výše příspěvku zůstala stejná, odpadly dvě ze tří podmínek přiznání tohoto příspěvku, tedy četnost dopravy a posuzování sociálních poměrů, posuzován je tedy pouze příjem žadatele o příspěvek, který nesmí přesáhnout osminásobek životního minima.

Účelem příspěvku je doprava, např. do zaměstnání. Může existovat řada dalších skupin lidí, které by potřebovaly specifickou úpravu tohoto příspěvku. Dále je vůbec otázka, jak definovat tuto cílovou skupinu. V tuto chvíli není možné říci, jaký by požadovaná úprava měla dopad. MPSV proto připravuje kulatý stůl na toto téma, aby byly zaznamenány podněty a bylo možné najít nějaké systémové řešení.

Rozprava:

Pavel Ptáčník uvedl, že se tomuto tématu VVZPO věnuje delší dobu. Vozidla upravená pro řidiče na vozíku bez nutnosti přisedat jsou podstatně dražší, než kolik je maximální výše příspěvku na pořízení motorového vozidla. Kompenzace celé částky však není v možnostech stávající sociální pomoci. Firma Elbee vyrábí vozidla jen pro určité účely, především pro dopravu do práce, není vhodné například pro rodinu.

Václav Krása dále sdělil, že tento problém vzhledem k předloženým informacím je možno považovat za uzavřený. Řízení automobilu velmi usnadňuje automatická převodovka. Nákladné speciální úpravy automobilu mohou být vyžadovány, ale to již není možné kompenzovat příspěvkem.

Bod byl určen pro informaci.

7. Informace o zaměstnávání lidí se zdravotním postižením – statutární města

S tímto bodem seznámila přítomné tajemnice VVZPO Petra Nováková.

Opatření Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením se věnují i zvýšení zaměstnanosti lidí se zdravotním postižením ve veřejné správě. Jedním z úkolů je také povinnost monitorovat situaci v oblasti zaměstnávání lidí se zdravotním postižením ve vybraných institucích veřejné správy. Sekretariát VVZPO proto požádal 25 statutárních měst o sdělení, jakým způsobem plní povinný podíl zaměstnávání lidí se zdravotním postižením.

Z 25 statutárních měst plní zákonem stanovený povinný podíl zaměstnání osob se zdravotním postižením výhradně přímým zaměstnáváním 10 měst. Pouze 6 statutárních měst odvádí finanční odvod do státního rozpočtu a většinou se jedná o velmi malé částky. Z počtu 575 zaměstnanců se zdravotním postižením, kteří by měli být souhrnně zaměstnáni ve všech magistrátech statutárních měst, je zaměstnáno 541 osob, což představuje necelých 92 %.

Dále byly porovnány tyto výsledky se situací v oblasti zaměstnávání na ministerstvech. Ministerstva včetně svých organizačních složek zaměstnávala v roce 2016 858 osob se zdravotním postižením, což není ani polovina povinného počtu, který činí 1.771 osob. Navíc došlo i k poklesu oproti minulému roku, kdy byl počet zaměstnaných osob se zdravotním postižením 897. Ani polovinu povinného podílu skutečně zaměstnaných osob se zdravotním postižením nezaměstnává 11 ministerstev. Jediným ministerstvem, které se blíží k plnění povinného podílu přímým zaměstnáváním, je MPSV.

Vyzdvihnout lze například aktivity MV směřující k vyššímu počtu zaměstnanců se zdravotním postižením. Došlo k úpravám objektů, kde ministerstvo sídlí, takže by měly obsahovat prostory vhodné pro lidi s pohybovým postižením.

Rozprava:

Jiří Morávek reagoval, že Generální finanční ředitelství odvádí 12 mil. Kč do státního rozpočtu místo přímého zaměstnávání osob se zdravotním postižením. Veřejná správa by přitom měla jít příkladem, ale bohužel se tak neděje.

Václav Krása dále doplnil, že problém tkví v tom, že konkrétní lidé z personálních odborů se o tuto oblast nezajímají. Je proto třeba se tomuto tématu věnovat více a šířit osvětu.

Jiří Vaňásek doplnil, že dle zákona je možné splnit podmínku zaměstnávání lidí se zdravotním postižením třemi možnostmi, které jsou v zákoně rovnocenné. Je třeba proto vést debatu o tom, zda toto nastavení nezměnit. Dále uvedl, že některé instituce této podmínce nepodléhají, týká se to především těch, které mají vysoké nároky na fyzickou zdatnost. Upozornil také na to, že skupina lidí se zdravotním postižením je široká, nejedná se pouze o lidi s pohybovým postižením. U některých lidí je také problém motivace.

Martina Horčíčková reagovala, že MV učinilo v minulém roce řadu kroků proto, aby bylo zvýšeno procentuální zastoupení zaměstnanců se zdravotním postižením. Provedeny byly především stavební úpravy. Dále upozornila na to, že MV plní úkoly v oblasti bezpečnosti státu, na některé pozice proto není možné přijmout osoby se zdravotním hendikepem.

Martina Štěpánková zmínila, že je možné požádat náměstka pro státní službu o spolupráci

na řešení, jak zvýšit počet lidí s postižením zaměstnaných ve státní službě. Veřejné správě je třeba poskytnout návod, jaké jsou možnosti řešení.

Václav Krása doplnil, na <http://www.praceproozp.cz/> je přehled nabídek práce přímo pro lidi se zdravotním postižením.

Karel Rychtář uvedl, že největší problém spočívá v integraci a adaptaci zaměstnance. ČR je jedinou z vyspělých zemí, kde při úřadu práce nepůsobí žádná asistenční organizace, která by pomáhala s touto adaptací.

Usnesení nebylo přijímáno, protože VVZPO nebyl usnášení schopný.

8. Informace o realizaci projektu Euroklíč

S osmým bodem členy a členky VVZPO seznámil Pavel Hříbek, předseda Evropského institutu pro udržitelný rozvoj.

Projekt Euroklíč funguje díky NRZP už více než 10 let. Projekt našel dobrou odezvu jak na ministerstvech, tak ve všech krajích ČR, zapojila se i celá řada dalších orgánů státní správy, například Úřad práce ČR nebo finanční úřady. Zařízení Eurozámek jsou rovněž osazována na nádražích, především po proběhlé rekonstrukci. Eurozámky jsou osazeny toalety a kompenzační zařízení jako jsou výtahy, svislé a schodišťové plošiny. Do projektu se zapojují i komerční subjekty, např. obchodní centra, benzinové stanice. V současné době je osazeno 1300 Eurozámek a v distribuci jsou desítky tisíc Euroklíčů. Na mapovém portálu <http://www.vozejmap.cz/> je k dispozici přehled Eurozámek.

Hlavními finančními donátory projektu jsou MMR, které každoročně hradí Eurozámky pro objekty státu, krajů a obcí, a kraje, které na svém území hradí určitý počet Eurozámek.

Distribuce Euroklíčů probíhá zdarma, prostřednictvím poboček Úřadu práce ČR, oblastních pracovišť NRZP a center pro osoby se zdravotním postižením. Pokud má zájem o distribuci jakákoli jiná instituce, je možné vstoupit do distribuční sítě. Evidence výdeje Euroklíčů probíhá interně, aby nedocházelo k duplicitnímu vydání klíče.

Celá řada uživatelů podala zpětnou vazbu, jak jim projekt usnadnil život, především během cestování. Provozovatel zařízení je totiž nucen, aby objekt stále sloužil svému účelu. Tam, kde nebyl osazen Eurozámek, se často stávalo, že zařízení nebylo dostupné – nebylo v provozu nebo sloužilo k jinému účelu a nebylo tak použitelné.

Usnesení nebylo přijímáno, protože VVZPO nebyl usnášení schopný.

9. Informace o naplňování Národního rozvojového programu mobility pro všechny v roce 2016

Souhrnnou informaci o realizaci záměrů v roce 2016 podala Petra Nováková.

Podle zpráv, které jednotlivé resorty a instituce VVZPO každoročně poskytují, byla v roce 2016 v rámci Národního rozvojového programu mobility pro všechny (dále jen „NRPM“) podpořena realizace celkem 15 projektů měst a obcí s poskytnutými dotacemi v celkové výši 33.832.254 Kč.

Na financování NRPM se tradičně nejvíce podílí Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“). Celkem 12 projektů bylo realizováno za částku 30.433.000 Kč. Na financování záměrů bezbariérových tras se pak podílely pouze další dva subjekty, a to MŠMT, které financovalo úpravu budovy školy v Plzni, a MZ se dvěma projekty, a to na bezbariérový vstup do budovy polikliniky v Milevsku a dostavbu výtahu v budově zdravotního střediska v Líbeznicích.

MF, MMR, MPSV, MSp, MV a Česká pošta realizovaly projekty mimo schválené bezbariérové trasy NRPM. Tyto projekty byly financovány souhrnně částkou 38.211.882 Kč. Jednalo se například o 22 poboček pošt, 14 krajských ředitelství Policie ČR, 9 poboček finančního úřadu nebo výměnu výtahu v domově pro seniory.

MD v současné době nemá zřízen samostatný dotační titul na realizaci bezbariérových tras v rámci NRPM, čímž neplní usnesení vlády k tomuto programu. Tomuto bylo věnováno jednání se zástupci MD, přičemž bylo přislíbeno prověření situace a zaslání informace o dalším postupu.

Celková částka vynaložená na odstraňování bariér z rozpočtu oslovených resortů a institucí, zahrnující i projekty realizované mimo NRPM, dosáhla v roce 2016 výše 72 mil. Kč, což je však o 23 mil. méně než v loňském roce.

Velmi problematická je ale především situace v počtu realizovaných, resp. financovaných projektů, které jsou součástí schválených bezbariérových tras, kterých bylo pouze 15 (v loňském roce 33). Vynaložená částka je rovněž o polovinu nižší. Tento stav pravděpodobně souvisí s tím, že byl pro rok 2016 schválen malý počet záměrů, a to pouze 17. Pro rok 2017 to bylo již 39, takže doufáme, že i počet realizovaných projektů bude lepší.

Rozprava:

Václav Krása doplnil informaci o jednání se zástupci MD a SFDI, sekretariátu VVZPO a NRZP, které se uskutečnilo jak k řešení problémů spojených s tímto programem, tak k plnění Národního plánu podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením. Ač bylo jednání velmi vstřícné, zatím nebyl splněn žádný z dohodnutých závěrů.

Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením ukládá MD provádět metodickou činnost vůči stavebním úřadům v oblasti technických požadavků zabezpečujících bezbariérové užívání dopravních staveb. Dle zkušeností NRZP a sekretariátu VVZPO nejsou v rámci novostaveb i rekonstrukcí často dodržovány právní předpisy ukládající bezbariérovost staveb. Na jednání bylo dohodnuto, že MD naváže spolupráci s MMR a Asociací krajů ve věci spolupráce na školení pro pracovníky speciálních stavebních úřadů (poskytnutí metodik atd.).

Správa železniční dopravní cesty připravuje metodiku mapování bezbariérovosti dopravních staveb, především s ohledem na plánované opravy nádražních budov. MD bylo proto požádáno o zaslání této metodiky pro informaci či případné připomínky a harmonogram prací na mapování

dopravních staveb dle této metodiky.

Dotační program SFDI ke zvýšení bezpečnosti nebo plynulosti dopravy nebo opatření ke zpřístupňování dopravy osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace slouží mimo jiné i k naplňování NRPM, a to dle usnesení vlády k tomuto programu. Na jednání bylo proto dohodnuto, že SFDI zašle sekretariátu VVZPO, který spravuje NRPM Návrh pravidel pro financování tohoto dotačního programu pro informaci nebo k případným připomínkám. Pravidla byla schválena, aniž by byla zaslána k nahlédnutí.

Vládní plán financování NRPM pro všechny ukládá zainteresovaným institucím, mezi které patří i MD, zahrnout ve svých rozpočtech v letech 2016–2025 finanční prostředky na zajištění úkolů tohoto plánu. Usnesení vlády k tomuto plánu doporučuje pro tyto účely vytvořit dotační podprogramy. Na jednání bylo dohodnuto, že MD prověří situaci ohledně vytvoření dotačního podprogramu a informuje o situaci VVZPO.

Ladislav Němec reagoval, že nemá dostupné informace k těmto řešení těchto problémů.

Bod byl určen pro informaci.

10. Různé

Václav Krása otevřel téma autobusové dopravy s tím, že soukromý dopravce Flix Bus neakceptuje průkazy osob se zdravotním postižením, a to průkaz ZTP a ZTP/P. Dopravce tuto skutečnost vyvrátil. Pro uplatnění slevy je však třeba rezervovat jízdenky přes internet, což je ale tak složitým procesem, že to nelze takřka absolvovat. MD opakovaně tvrdí, že soukromým dopravcům nelze nic nařizovat. Ministerstvo by však měly v této věci být přísnější, stát si může stanovit požadavky na zajištění bezbariérové dopravy, a to především prostřednictvím licenčních podmínek.

Ladislav Němec reagoval, že je nutné rozdělovat dopravu objednávanou státem nebo kraji a dopravu komerční. Komerční doprava je podřízena evropské legislativě. Doprava, kterou objednává stát, se musí řídit určitými standardy. Zahraniční dopravci, mezi které patří i Flix Bus, dostávají licence v zahraničí, žádají jenom o povolení, MD dostane pouze informaci o tom, že tu dopravce bude působit. Ohledně uznávání slev na jízdném je odpovědnost na straně MF, protože cenovou kontrolu vykonává specializovaný finanční úřad.

Václav Krása vznesl dotaz, zda to tedy znamená, že na trh může vstoupit jakýkoli dopravce a nemusí tedy dodržovat zákony. Problém je i v železniční dopravě, kdy někteří soukromí dopravci do ČR importují staré vagony z okolních států, které nejsou bezbariérové.

Ladislav Němec reagoval, že životnost železničních vagónů je cca 30 let, a je velký rozdíl pokud dopravu objednává stát nebo je provozována soukromým dopravcem bez závazku veřejné služby.

Martina Štěpánková doplnila, že navzdory licenčním podmínkám existuje antidiskriminační zákon, který je možné využít i v těchto případech. Na evropské úrovni přetrvává nevstřícnost k přijetí směrnice, která by zakazovala diskriminaci v oblasti služeb.

Martina Štěpánková dále uvedla, že je třeba se začít věnovat dlouho neřešenému problému zdravotních výkonů ve vzdělávacím procesu. Upozorňováno na to bylo v minulosti

i ombudsmanem. Byla zřízena nová pracovní skupina k tomuto tématu, do jejíž práce by se Sekce lidských práv ráda zapojila.

Václav Krása vyjádřil souhlas, že je třeba se tomuto problému věnovat. MŠMT i MZ shodně tvrdí, že řešení spočívá v legislativní úpravě, protože pracovníci ve školství se brání odpovědnosti za tyto úkoly a případnou trestní odpovědnost. Uvedl, že řešení by mohlo například spočívat v dohodě s nejbližším zdravotnickým zařízením nebo službou home care na provedení zdravotnického výkonu.

Jan Chvojka požádal o zařazení tohoto tématu na příští zasedání VVZPO a vyjádřil podiv nad tím, že takovýto problém ještě není dořešen.

Martina Novotná sdělila, že pracovní skupina je zřízena při MZ. Změny se budou pravděpodobně dotýkat legislativy. Současný zákon totiž neumožňuje výkon zdravotních služeb ve školských zařízeních.

Na závěr zazněly dvě pozvánky, a to na Slavnostní večer k Mezinárodnímu dni lidí se zdravotním postižením, který se bude konat 1. prosince v Lichtenštejnském paláci v Praze, a na výstavu fotografií Život bez bariér s hlasováním o cenu veřejnosti, která proběhne 17. listopadu rovněž v Lichtenštejnském paláci.

Na závěr jednání Jan Chvojka ocenil práci VVZPO a popřál VVZPO, aby i nadále dobře fungoval a jeho jednání nesla výsledky.

V Praze dne 31.10.2017

Zapsala: Petra Nováková
tajemnice VVZPO

Za správnost: Pavel Ptáčník v. r.
vedoucí sekretariátu a člen VVZPO

Schválil: Jan Chvojka v. r.
výkonný místopředseda VVZPO